

وزارت تحصیلات عالی
معینیت علمی

مقررہ ارزیابی اسناد تحصیلی

مقرره ارزیابی اسناد تحصیلی

فصل اول احکام عمومی

منظور وضع

ماده اول:

این مقرره به منظور تنظیم امور مربوط به ارزیابی اسناد تحصیلی مؤسسات تحصیلی عالی خارج از کشور وضع گردیده است.

اصطلاحات

ماده دوم:

اصطلاحات آتی در این مقرره مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

- ۱- سند تحصیلی : سندی است که بعد از اتمام مؤفقتانه یک دوره کامل تحصیلی به درجه لسانس، ماستری و یا دو کتورا در یکی از رشته های علمی به شکل تحصیلی حضوری، نیمه حضوری و یا غیر حضوری، از جانب مؤسسه تحصیلات عالی خارج از کشور رسماً به شخص اعطاء گردیده باشد.
- ۲- تحصیل حضوری: تحصیلی است که محصل با حد اقل ده ساعت حضور در صنف در هرسمستر برای هرکریدت، برنامه های تحصیلی را تعقیب و در کارهای عملی و تطبیقاتی شرکت نموده باشد.
- ۳- تحصیل نیمه حضوری : تحصیلی است که محصل با حداقل چهار ساعت حضور در صنف در هر سمستر برای هرکریدت، برنامه تحصیلی را تعقیب و در کارهای عملی و تطبیقاتی شرکت نموده باشد.
- ۴- تحصیل غیر حضوری: تحصیلی است که محصل با کمتر از چهارساعت حضور در صنف در هر سمستر برای هرکریدت، برنامه تحصیلی را تعقیب نموده باشد.

فصل دوم

کمیسیون عالی ارزیابی اسناد تحصیلی

کمیسیون

ماده سوم:

- (۱) به منظور ارزیابی اسناد تحصیلی مؤسسات تحصیلات عالی خارج از کشور، کمیسیون عالی ارزیابی اسناد تحصیلی منحیث عالی ترین مرجع تصمیم گیری در چوکات وزارت تحصیلات عالی ایجاد و منبعت در این مقرره به نام کمیسیون یاد می گردد.
- (۲) کمیسیون مرکب از نه نفر استادان پوهنتون ها با درجه تحصیلی دو کتورا و یا ماستری از رشته های مختلف علوم که به سیستم های تحصیلی آشنایی داشته باشند، می باشد.
- (۳) اعضای کمیسیون به پیشنهاد وزیر تحصیلات عالی و منظوری مقام ریاست جمهوری برای مدت سه سال تعیین می گردند، اعضای کمیسیون صرف برای یک دوره دیگر مجدداً تعیین شده می توانند.
- (۴) هرگاه حین ارزیابی سند تحصیلی در ترکیب کمیسیون، استاد رشته تحصیلی مربوط موجود نباشد، از یک استاد دارای درجه تحصیلی دوکتورا و یا ماستری با رتبه علمی پوهاند از رشته مذکور جهت ابراز نظر به کمیسیون دعوت می گردد.
- (۵) هرگاه عضو کمیسیون وفات یا استعفاء نماید یا به مرضی صعب العلاج یا استعفاء نماید یا به حکم قطعی محکمه به حبس محکوم شود به عوض وی شخص دیگر واجد شرایط تعیین می گردد.

انتخاب رئیس و معاون کمیسیون

- (۱) رئیس و معاون کمیسیون در اولین جلسه از میان اعضاء برای مدت یک سال به اکثریت آرا انتخاب می گردد.
- (۲) اموراداری کمیسیون توسط اداره انسجام امور اکادمیک وزارت تحصیلات عالی، تنظیم می گردد.
- (۳) طرز کار و فعالیت کمیسیون توسط طرز العمل جداگانه تنظیم می گردد.

فصل سوم شرایط ارزیابی اسناد تحصیلی

ماده پنجم:

کمیسیون، اسناد تحصیلی مؤسسات تحصیلات عالی را مطابق معیارهای اکادمیک یونسکو، تفاهم نامه های علمی اکادمیک که افغانستان با کشورها و سازمان های بین المللی امضاء نموده و اسناد تقنینی نافذ ارزیابی می نماید.

تثبیت معادلت

ماده ششم:

(۱) سند تحصیلی مؤسسات تحصیلات عالی به یکی از درجات ذیل تأیید و یا تثبیت معادلت می گردد:

۱- دیپلوم لسانس (اولین سند تحصیلات عالی) در صورت تکمیل واحدهای نصاب درسی و حد اقل سه سال تحصیل بعد از ختم تحصیل دوره لسانس.

۲- دیپلوم ماستری (دومین سند تحصیلات عالی) در صورت تکمیل واحدهای نصاب درسی و حداقل یک سال تحصیل بعد از ختم تحصیل دوره لسانس. واحدهای درسی ماستری شامل کارتیزس و تعقیب کورس ها یا صرف یکی از آنها بوده می تواند.

۳- دیپلوم دوکتورا (سومین سند تحصیلات عالی) در صورت تکمیل واحدهای نصاب درسی و حداقل دو سال تحصیل بعد از ختم تحصیل دوره ماستری. واحدهای درسی دوکتورا شامل کارتیزس و تعقیب کورس ها یا صرف یکی از آنها بوده می تواند.

(۲) هرگاه در نظام تحصیلی مربوط اخذ دیپلوم ماستری و دوکتورا بدون دوره تحصیل ما قبل مجاز باشد، تکمیل سالها و واحدهای هر دو دوره در تثبیت معادلت مدنظر گرفته می شود.

(۳) دیپلوم افتخاری و سند تحصیلی پایین تر از درجه لسانس در کمیسیون ارزیابی نمی شود.

ارایہ اسناد تحصیلی بہ کمیسیون

مادہ ہفتم:

(۱) دارندہ سند تحصیلی مکلف است ، اسناد ذیل را جهت ارزیابی بہ کمیسیون ارایہ نماید:

- ۱- درخواست و فورمہ خانہ پری شدہ.
  - ۲- اصل سند تحصیلی.
  - ۳- تصدیق مرجع اعتباردہی و وزارت امور خارجہ کشور اعطاء کنندہ سند تحصیلی و تأیید نمایندگی سیاسی افغانستان و تصدیق وزارت امور خارجہ کشور.
  - ۴- اصل یا کاپی فہرست نمرات مضامین شامل کریکولم دورہ تحصیلی بہ تفکیک ہر سمسٹر. دورہ تحصیلی ماستری و دوکتورا کہ شامل تعقیب کورس ہا نباشد از این حکم مستثنی است.
  - ۵- ارایہ تصدیق دفاع تیزس برای دورہ های تحصیلی ماستری و دوکتورا در صورتی کہ دورہ تحصیل ماستری شامل دفاع تیزس نباشد از این حکم مستثنی است.
  - ۶- تذکرہ تابعیت، پاسپورت برای اتباع خارجی.
- (۲) ہرگاہ تطبیق حکم مندرج جزء (۳) فقرہ (۱) این مادہ ممکن نباشد، با مراجعہ بہ سایت مؤسسہ اعتبار دہی و تحصیلات عالی مربوط و ارسال نامہ رسمی حل مطلب می گردد.

اصل سند تحصیلی و یا ترانسکرپت

مادہ ہشتم:

کاپی سند تحصیلی جهت ارزیابی پذیرفتہ نمی شود. در صورتی کہ اصل سند تحصیلی یا ترانسکرپت و یا اصل ہر دوی آن موجود نباشد، کمیسیون می تواند با مراجعہ بہ سایت مؤسسہ اعتبار دہی مربوط و مؤسسہ تحصیلات عالی و یا بہ اساس تأیید اعتبار کاپی سند تحصیلی توسط مؤسسہ تحصیلات عالی اعطاء کنندہ آن کہ از طرف مراجع مندرج جزء (۳) تأیید شدہ باشد، حل مطلب نماید.

مثنی سند تحصیلی

ماده نهم:

مثنی سند تحصیلی و ترانسکرپت آن، جهت ارزیابی در صورتی پذیرفته می شود که اعتبار اکادمیک آن مانند اعتبار دهی اصل سند مطابق حکم ماده هشتم این مقرره تصدیق و تأیید شده باشد.

عدم ارزیابی سند تحصیلی مؤسسات تحصیلات عالی داخل کشور

ماده دهم:

سند تحصیلی مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی داخل کشور در کمیسیون مورد ارزیابی قرار نمی گیرد، مگر اینکه مشبوهیت آن از طرف اداره استخدام کننده مطرح شده باشد. در این صورت وزارت تحصیلات عالی آنرا به کمیسیون محول نماید.

ارزیابی سند به منظور ادامه تحصیل

ماده یازدهم:

سند مثبت تحصیلی نا مکمل در خارج از کشور که از طرف مؤسسه تحصیلات عالی صادر گردیده و در آن مضامین، نمرات و دلایل مؤجه انفکاک واضح باشد، صرف به منظور ادامه تحصیل، قابل ارزیابی می باشد.

سند تحصیلی عالی نیمه حضوری و غیر حضوری

ماده دوازدهم:

- (۱) هرگاه سند تحصیلی نیمه حضوری و غیره حضوری از طرف مؤسسه تحصیلات عالی اعطاء شده باشد، طبق طرز العمل جداگانه توسط کمیسیون ارزیابی می شود.
- (۲) حایز اسناد تحصیلی مندرج فقره (۱) این ماده در کادر علمی مؤسسه تحصیلات عالی پذیرفته نمی شود.

معطلی اعطای سند تحصیلی

ماده سیزدهم:

هرگاه اعطای سند تحصیلی از طرف مؤسسه تحصیلات عالی مربوط به اساس پالیسی دولت و سایر دلایل معطل قرار داده شده باشد، تصدیق فراغت و درجه تحصیلی طوری مؤقت و مشروط به رایه اصل سند تحصیلی، تثبیت و تأیید می گردد. در این صورت اجرای امتیاز مادی سند تحصیلی الی رایه اصل آن معطل می باشد.

ارزیابی مجدد

ماده چهاردهم :

کمیسیون می تواند، اسناد ذیل را مجدداً ارزیابی نماید:

- ۱- سندی که قبلاً ارزیابی گردیده و سوابق آن در دفاتر مربوط وزارت تحصیلات عالی موجود نباشد.
- ۲- سندی که قبلاً ارزیابی گردیده ، دلایل و مدارک مبنی بر تزوترو مشبوهیت آن بدست آید.
- ۳- سندی که قبلاً ارزیابی گردیده ، دلایل و مدارک مبنی بر اعمال نفوذ که منجر به نقض یا عدم رعایت قوانین و مقررات گردیده باشد به ملاحظه برسد.

تجدید نظر

ماده پانزدهم:

هرگاه دارنده سند تحصیلی ، به تصمیم کمیسیون قناعت ننماید، با رایه دلایل می تواند تجدید نظر در ارزیابی سند تحصیلی مربوط را تقاضا نماید. در این صورت کمیسیون سند مذکور را در حضور وی مجدداً ارزیابی نموده و تصمیم کمیسیون در مورد قطعی و نهایی می باشد.

فصل چهارم احکام متفرقه

تزویر سند تحصیلی

ماده شانزدهم:

هرگاه تزویر سند تحصیلی توسط کمیسیون تشخیص گردد، دارنده سند غرض تعقیب عدلی به مراجع مربوطه معرفی می گردد.

حق الخدمات

ماده هفدهم :

- (۱) ارزیابی اسناد تحصیلی در برابر پرداخت حق الخدمات توسط دارنده سند تحصیلی صورت می گیرد ، مقدار و طرز پرداخت آن توسط طرز العمل جداگانه تنظیم می گردد.
- (۲) حق الخدمات مندرج فقره (۱) این ماده به حساب واردات دولت تحویل بانک می گردد.

حق الحضور

ماده هجدهم:

رئیس و اعضای کمیسیون مستحق حق الحضور مناسب می باشند که اندازه آن به اساس پیشنهاد وزارت تحصیلات عالی و منظوری مقام ریاست جمهوری تعیین می گردد.

انفاذ

ماده نوزدهم:

این مقرره از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد.

مصوبه شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان در مورد انفاذ مقرره ارزیابی اسناد تحصیلی
شماره: (۲۸)
تاریخ: ۱۳۹۰/۷/۲۵
مقرره ارزیابی اسناد تحصیلی را که در جلسه مؤرخ ۱۳۹۰/۷/۲۵ شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۴) فصل و (۱۹) ماده تصویب گردیده، منظور میدارم.
این مصوبه همراه با مقرره از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان